
TOEZICHTSRAPPORT

Inzake het onderzoek naar de nakoming door de AIVD van de toezeggingen van de Minister van BZK op de aanbevelingen van de Commissie

1 Inleiding

Vanaf het begin van haar (feitelijk) ontstaan in juli 2003 – ingevolge de op 29 mei 2002 in werking getreden Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 (WIV 2002) – heeft de Commissie inmiddels 21 toezichtsrapporten uitgebracht. Enkele van deze onderzoeken betreffen een materie die zowel bij de AIVD als de MIVD is onderzocht. In nagenoeg al haar toezichtsrapporten heeft de Commissie aanbevelingen opgenomen. Wanneer de verantwoordelijke Minister (in geval van de AIVD de Minister van BZK) een toezichtsrapport van de Commissie aanbiedt aan de Staten-Generaal gaat hij of zij in op deze aanbevelingen en wordt er aangegeven of de aanbevelingen zullen worden opgevolgd.

De Commissie heeft besloten te onderzoeken op welke wijze aan de toezeggingen van de betrokken Ministers door de AIVD en de MIVD uitvoering is gegeven. Zij heeft zich daarbij gericht op de toezichtsrapporten met nummer 1 tot en met 10. Daartussen zit een drietal zogenoemde dubbelonderzoeken, onderzoeken die zowel bij de AIVD als bij de MIVD zijn uitgevoerd. Het komt aldus neer op 13 toezichtsrapporten. De Commissie heeft ervoor gekozen in het onderhavige onderzoek slechts deze (eerste) toezichtsrapporten te behandelen, omdat zij van mening is dat de diensten een periode van ongeveer een jaar moet worden gegund voor het implementeren van de toezeggingen van de Ministers. Sommige toezeggingen zullen immers niet direct kunnen worden toegepast binnen de dienst(en), maar zullen bijvoorbeeld moeten leiden tot nieuwe interne regelgeving.

Van dit onderzoek van de Commissie verschijnen twee afzonderlijke toezichtsrapporten. Het onderhavige rapport gaat in op de wijze waarop de AIVD de toezeggingen van de Minister van BZK heeft verwerkt in zijn werkproces. Dit heeft betrekking op 8 toezichtsrapporten over de AIVD. Rapport nr. 18B behandelt de wijze waarop de MIVD de toezeggingen van de Minister van Defensie heeft verwerkt. Deze rapporten bevatten geen geheime bijlage.

De Commissie heeft het voornemen voor de volgende 10 toezichtsrapporten (betreffende de AIVD en de MIVD) wederom een dergelijk onderzoek uit te voeren.

2 Het rapport en de werkwijze van de Commissie

In een schema dat als bijlage bij dit rapport is gevoegd heeft de Commissie al haar aanbevelingen, alsmede de reactie van de Minister van BZK op deze aanbevelingen uit de voor de AIVD relevante toezichtsrapporten opgenomen. Ook is daar vermeld op welke wijze de eventuele toezegging van de Minister door de AIVD is verwerkt. Voor dit laatste heeft de Commissie de AIVD verzocht om medewerking. Tevens heeft de Commissie hierover een gesprek gevoerd met medewerkers van de juridische afdeling van de AIVD.

In veel gevallen komt de verwerking van de toezeggingen van de Minister neer op een gewijzigde werkwijze die zijn beslag heeft gekregen in het Handboek, dan wel andere interne regelingen van de AIVD. Voor het merendeel van de aanbevelingen valt hier weinig

aan toe te voegen. De Commissie verwijst hiervoor naar het bijgevoegde schema. Enkele kwesties vragen echter om een nadere uitleg. In paragraaf 6 gaat de Commissie dan ook in op enkele bijzondere onderwerpen.

3 De omgang met de toezichtsrapporten van de Commissie door de AIVD

De Commissie is van mening dat het van groot belang is dat de toezeggingen op de aanbevelingen van de Commissie niet alleen worden verwerkt in schriftelijke regelingen binnen de AIVD, maar dat deze in de praktijk worden uitgevoerd en dat hieraan intern ook de nodige aandacht wordt geschonken. Voorkomen moet worden dat oude werkwijzen binnen de dienst die naar aanleiding van opmerkingen van de Commissie (schriftelijk) zijn aangepast in het operationele proces nog steeds worden gebruikt. Het blijkt dat de AIVD dit heeft onderkend.

In het overleg van alle juristen binnen de dienst vormen de rapporten van de Commissie, inclusief aanbevelingen, een vast agendapunt. De AIVD heeft een centrale juridische afdeling, de Afdeling Kabinet en Juridische Aangelegenheden (KJA), maar tevens zijn er juristen geplaatst binnen alle operationele directies. Deze juristen dienen voor de operationele teams een eerste aanspreekpunt en vraagbaak te zijn voor de meeste juridische vragen. De decentrale juristen hebben onder meer tot taak om de aanbevelingen van de Commissie onder de aandacht te brengen bij de teams en te monitoren of in het operationele proces conform de aanbevelingen wordt gehandeld. Soms wordt een gehele functiegroep, zoals de audiobewerkers, bijeen geroepen om onder meer de aanbevelingen van de Commissie te bespreken. Daarnaast zijn alle toezichtsrapporten van de Commissie voor alle medewerkers van de AIVD op een eenvoudige manier te raadplegen.

De bovengenoemde werkwijze moet ervoor zorgen dat de aanbevelingen van de Commissie daadwerkelijk worden opgevolgd. De Commissie vindt het positief dat de AIVD voor deze werkwijze heeft gekozen en zo de vereiste aandacht schenkt aan de aanbevelingen van de Commissie.

4 Algemeen beeld inzake de nakoming van de toezeggingen

De Commissie constateert dat het merendeel van de aanbevelingen van de Commissie is overgenomen door de Minister van BZK. Een groot gedeelte van deze aanbevelingen is verwerkt in de interne regelgeving en procedures van de AIVD, zoals het Handboek van de dienst.

Zoals beschreven in de inleiding van dit rapport wordt de AIVD door de Commissie een periode van een jaar gegund voor het implementeren van de toezeggingen van de Minister van BZK. De meeste toezeggingen zijn binnen deze periode verwerkt. Enkele aanbevelingen van de Commissie, waarvan de Minister heeft toegezegd deze te zullen nakomen, vormen een onderdeel van een nieuwe Gedragscode binnen de AIVD, de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers (operateurs). Deze Gedragscode was vanwege de omvang en het belang ervan op het moment van het afsluiten van het feitenonderzoek door de Commissie nog in bewerking. De Commissie heeft – door de reactie van de Minister van BZK op het opgestelde rapport van de Commissie waarbij tevens de nieuwe Gedragscode aan de Commissie werd toegezonden – begrepen dat deze Gedragscode inmiddels gereed is en binnen de AIVD toegepast kan gaan worden. De Commissie heeft onderzocht of de hier relevante aanbevelingen in deze Gedragscode zijn verwerkt. Dat is het geval met uitzondering van één aanbeveling, te weten de aanbeveling om de reikwijdte van het zogenoemde Tallon-criterium (het verbod op uitlokking van strafbare feiten; artikel 21 lid 4 WIV 2002) op een adequate wijze in de interne instructies van de AIVD te beschrijven. De

beschrijving in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers is naar het oordeel van de Commissie niet juist. De Commissie heeft er bij de Minister van BZK op aangedrongen om alsnog zorg te dragen voor een juiste en adequate beschrijving van deze complexe materie in de interne regelgeving van de AIVD.

Eén aanbeveling van de Commissie kan pas worden nagekomen na de inwerkingtreding van de wijziging van de WIV 2002 ingevolge de zogenoemde post-Madrid maatregelen (aanbeveling nr. 18).¹ Deze wetwijziging is erop gericht om de termijn van de inzet van een agent te verlengen van drie maanden naar een jaar, waarna telkens verlenging van de inzet met een jaar mogelijk is. Naar het oordeel van de Commissie is het aangewezen om bij inwerkingtreding van deze wijziging het toestemmingsniveau voor de inzet en verlenging van deze bijzondere bevoegdheid door middel van een wijziging van de mandaatregels te verhogen naar het niveau van de Directeur.

Eén aanbeveling, die geen onderdeel vormt van de nieuwe Gedragscode voor acquisitiemedewerkers, was op het moment van het afsluiten van het feitenonderzoek nog niet verwerkt binnen de dienst. Het betreft de aanbeveling om analoog aan het strafrecht niet-stelselmatige observatie als (geringe) inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van burgers te billijken (aanbeveling nr. 5). Deze aanbeveling werd op 26 januari 2005 gedaan. Naar het oordeel van de Commissie had deze aanbeveling dan ook al door middel van een wijziging van de interne regels door de AIVD verwerkt moeten zijn. De Commissie heeft begrepen dat dit binnenkort (alsnog) zal gebeuren.

5 Aanbevelingen in de (eventuele) geheime bijlage bij de toezichtsrapporten

Ingevolge artikel 79 lid 5 WIV 2002 is het mogelijk dat een toezichtsrapport van de Commissie een geheime bijlage bevat. Het is immers niet toegestaan voor de Commissie om in een openbaar rapport gegevens op te nemen die zicht geven op door de AIVD aangewende middelen in concrete aangelegenheden, door de dienst aangewende geheime bronnen en het actuele kennisniveau van de AIVD.² Artikel 79 lid 5 WIV 2002 geeft aan dat dergelijke gegevens wel ter vertrouwelijke kennisneming aan een of beide kamers der Staten-Generaal kunnen worden medegedeeld. In de praktijk worden dergelijke geheime onderdelen van de toezichtsrapporten van de Commissie besproken binnen de Commissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Commissie IVD) van de Tweede Kamer, waarvan de fractievoorzitters van alle politieke partijen lid mogen zijn. Het is mogelijk dat hier aanbevelingen toe behoren. In de rapporten waarop dit toezichtsrapport betrekking heeft betreft het vier aanbevelingen die in de geheime bijlagen zijn opgenomen. Voor de volledigheid vermeldt de Commissie op deze plaats – uiteraard slechts in algemene zin – wat er met deze aanbevelingen gedaan is.

Twee van de vier aanbevelingen zijn opgevolgd door de Minister van BZK c.q. de AIVD, één aanbeveling is niet opgevolgd omdat de Minister daar de noodzaak niet van inzag en ten aanzien van één aanbeveling stelde de Minister dat de AIVD inhoudelijk conform de aanbeveling had gehandeld. De Commissie acht het niet opportuun om op deze plaats in te gaan op deze aanbevelingen en de reactie daarop van de Minister van BZK. Wellicht zal zij dat wel doen in een toekomstig toezichtsrapport.

¹ De nummers verwijzen naar de opsomming van de aanbevelingen in de bijlage bij dit toezichtsrapport.

² Artikel 79 lid 5 jo. artikel 8 lid 3 WIV 2002.

6 Bijzondere onderwerpen

6.1 *De samenwerking met buitenlandse diensten in het proliferatieonderzoek*

Naar aanleiding van het toezichtsrapport inzake het onderzoek van de AIVD naar de proliferatie van massavernietigingswapens (rapport nr. 5B) is er discussie ontstaan over de samenwerking tussen de AIVD en een buitenlandse collegadienst en de rol die de afdeling Speciale Operaties (SO) resp. het proliferatieteam van de AIVD daarbij speelde.

De Commissie constateerde in haar rapport dat er binnen de dienst onduidelijkheid was ontstaan over de verantwoordelijkheid voor enkele operaties met een buitenlandse collegadienst. De Commissie beval aan een duidelijke scheiding te creëren tussen de taken van de betrokken onderdelen van de AIVD (de afdeling SO en het proliferatieteam) en het Handboek op dit punt aan te passen.³

De Minister van BZK was, zakelijk weergegeven, van mening dat er geen onduidelijkheid hoefde te bestaan over de rolverdeling tussen de afdeling SO en het proliferatieteam in dit specifieke geval. De Minister stelde zich op het standpunt dat er geen teamopdracht aan de samenwerking ten grondslag lag en dat daarom de afdeling SO (ingevolge het mandaatbesluit) de verantwoordelijke afdeling was voor deze samenwerkingsmodaliteit.

De Commissie zag in deze reactie aanleiding om een brief te schrijven aan de Tweede Kamer met daarin een verduidelijking van haar standpunt dat er wel degelijk een teamopdracht aan de samenwerking ten grondslag lag.⁴ Tevens stelde de Commissie in deze brief dat er sprake was van een onjuiste lezing van het toezichtsrapport door de Minister van BZK ten aanzien van de stellingen van de Commissie over het toezicht dat er op dergelijke samenwerkingsverbanden moet zijn.

Uiteindelijk heeft deze discussie naar het oordeel van de Commissie een positief effect gehad op de samenwerking tussen de AIVD en de desbetreffende collegadienst in dit concrete geval en in de wisselwerking tussen de afdeling SO en het proliferatieteam van de AIVD. Het heeft onder meer geleid tot een ruimere berichtgeving van de buitenlandse collegadienst over de hier bedoelde operaties, die naar het oordeel van de Commissie vereist is voor het kunnen houden van het noodzakelijke toezicht op de operaties. Er is meer duidelijkheid gekomen tussen de afdeling SO en het proliferatieteam over deze (en soortgelijke) operaties en de onderscheiden verantwoordelijkheden daarbij. Tevens is de betrokkenheid van de afdeling Buitenlandse Relaties van de AIVD bij deze operaties vergroot. Deze afdeling heeft onder meer tot taak om overzicht te houden op de samenwerkingsrelaties van de AIVD met buitenlandse diensten en om te beoordelen of deze samenwerking op een juiste manier verloopt. Daarvoor houdt deze afdeling onder andere de zogenoemde 'quid pro quo-balans' in de gaten, wat inhoudt dat wordt bekeken of de inspanningen die de AIVD voor een bepaalde dienst verricht wel min of meer evenredig zijn met hetgeen van deze dienst wordt ontvangen. Op deze materie zal de Commissie dieper ingaan in het in voorbereiding zijnde rapport over de samenwerking van de AIVD met buitenlandse collegadiensten.

6.2 *Aanwijzingsbesluit*

In het toezichtsrapport over het onderzoek van de AIVD naar de proliferatie van massavernietigingswapens beval de Commissie, naar aanleiding van problemen in de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD, aan de mogelijkheden te onderzoeken voor een

³ Zie voor een volledige beschrijving van de materie het toezichtsrapport nr. 5B alsmede de reactie van de Minister van BZK op dit rapport (*Kamerstukken II 2005/06, 29 924, nr. 5*), te raadplegen via www.ctivd.nl.

⁴ Zie *Kamerstukken II 2005/06, 29 924, nr. 7*.

andere verdeling in landen in het Aanwijzingsbesluit, waarbij meer wordt aangesloten bij de verschillende taken van de beide diensten. In het Aanwijzingsbesluit worden door de Minister-President onderwerpen aangewezen waarnaar de AIVD en MIVD onderzoek dienen te verrichten ingevolge het onderzoek betreffende andere landen (de zogenoemde buitenlandtaak).⁵ Dit gebeurt in overeenstemming met de Ministers van BZK en Defensie. Het onderzoek naar de proliferatie van massavernietigingswapens is een van deze onderwerpen. Dit onderwerp was destijds ten aanzien van een specifiek land aan beide diensten toebedeeld, waardoor er enkele problemen in de samenwerking ontstonden.

De Minister van BZK gaf in zijn reactie op het toezichtsrapport te kennen dat aan deze aanbeveling reeds vergaand tegemoet was gekomen door het (toenmalige) convenant inzake de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD.⁶ Ook de Minister van Defensie ging in zijn reactie op het toezichtsrapport over hetzelfde onderzoek van de MIVD (rapport nr. 5A) in op het convenant tussen de AIVD en de MIVD. Geen van beide Ministers behandelden in hun reacties op de twee toezichtsrapporten aan de Tweede Kamer de mogelijkheid om het Aanwijzingsbesluit aan te passen.⁷ Naar aanleiding van het onderzoek naar de nakoming van de aanbevelingen heeft de MIVD de Commissie evenwel te kennen gegeven dat conform de aanbeveling van de Commissie de mogelijkheden zijn onderzocht voor een andere verdeling in landen en thema's in het Aanwijzingsbesluit. De landen en thema's in het Aanwijzingsbesluit 2008-2012 worden zoveel mogelijk verdeeld volgens het principe dat de dienst die reeds op grond van een van de andere wettelijke taken naar dat land of thema onderzoek verricht dat bepaalde land of thema toebedeeld krijgt.

Daarnaast is in het meest recente convenant inzake de samenwerking tussen de AIVD en de MIVD⁸ als actiepunten opgenomen dat de diensten voor de taken in het Aanwijzingsbesluit die niet worden verdeeld zo veel als mogelijk streven naar samenwerking door het formeren van zogenaamde taakgroepen.

De Commissie acht het positief dat, na het verschijnen van haar toezichtsrapporten nrs. 5A en 5B, het Aanwijzingsbesluit kritisch is bekeken en het volgende Aanwijzingsbesluit een andere inhoud kreeg om zodoende een betere afstemming van taken en samenwerking tussen de beide diensten te bewerkstelligen.

Op het (huidige) Aanwijzingsbesluit zal worden ingegaan in het nog te verschijnen toezichtsrapport over de uitvoering van de buitenlandtaak van de AIVD.

6.3 *Gezamenlijk proliferatieteam*

In de toezichtsrapporten over de onderzoeken van de AIVD en van de MIVD naar de proliferatie van massavernietigingswapens beval de Commissie aan de voor- en nadelen van één operatieteam, bestaande uit de AIVD en de MIVD, te onderzoeken. De Commissie was van oordeel dat daarmee de in de toezichtsrapporten geconstateerde problemen, waaronder de overlap van taken binnen dit onderzoeksveld, zouden kunnen worden voorkomen, hetgeen beantwoordt aan het uitgangspunt van artikel 58 lid 1 WIV 2002, waarin is opgenomen dat de AIVD en de MIVD elkaar zoveel mogelijk medewerking verlenen. Tevens zou het formeren van één gezamenlijk team kunnen leiden tot een doelmatiger onderzoek naar de proliferatie van massavernietigingwapens.

⁵ Zie voor de AIVD artikel 6 lid 2 sub d WIV 2002.

⁶ *Stcrt.* 15 juli 2005, nr. 135, p. 8.

⁷ Zie voor de reactie van de Minister van BZK, alsmede de verdere parlementaire behandeling van dit toezichtsrapport, het schema van aanbevelingen dat als bijlage bij dit rapport is gevoegd (aanbeveling 6)

⁸ *Stcrt.* 1 november 2006, nr. 213, p. 11.

In hun reacties op de beide rapporten verwezen de verantwoordelijke ministers (voor de AIVD de Minister van BZK en voor de MIVD de Minister van Defensie) naar het toenmalige convenant dat tussen de AIVD en de MIVD was afgesloten.⁹ In dit convenant was bepaald dat de beide diensten een opzet zouden maken voor de gezamenlijke uitvoering van operationeel onderzoek op het onderzoeksterrein van proliferatie.¹⁰

Het bovengenoemde convenant werd vervangen door een nieuw convenant¹¹, waarin was opgenomen dat de diensten jaarlijks een voorstel doen ten aanzien van de taakverdeling van onderwerpen die worden opgenomen in het Aanwijzingsbesluit van de Minister-President (waaronder het onderzoek naar proliferatie) met als doel om zoveel als mogelijk is te bepalen welke dienst primair verantwoordelijk is voor het verrichten van het onderzoek naar het desbetreffende onderwerp.¹² Voor die taken die niet konden worden verdeeld zouden de diensten zo veel mogelijk streven naar samenwerking door het formeren van taakgroepen waarbij medewerkers van beide diensten gezamenlijk onderzoek verrichten en, waar mogelijk, gezamenlijke producten uitbrengen.¹³ Deze taakgroepen bundelen daarmee aldus de kennis van beide diensten met het oog op grotere effectiviteit, efficiëntie en eenduidigheid in de rapportages.¹⁴

In 2006 werd een taakgroep geformeerd ten aanzien van een deelaspect van proliferatie waarop de diensten samenwerken. Daarmee werd daadwerkelijk gezamenlijk onderzoek uitgevoerd.

De samenwerking tussen de beide diensten op dit terrein is na het formeren van de taakgroep nog verder gegroeid. De AIVD en de MIVD hebben besloten om een gezamenlijk team op te richten dat zich zal gaan bezighouden met het brede onderzoek naar de proliferatie van massavernietigingswapens. De uitvoering daarvan bevindt zich inmiddels in een vergevorderd stadium.

De Commissie vindt het positief dat de samenwerking tussen de beide diensten op dit terrein – na de problemen zoals beschreven in de toezichtsrapporten van de Commissie – goed van de grond is gekomen en dat momenteel de krachten van beide diensten worden gebundeld. Daarmee zullen afstemmingsproblemen tussen de beide diensten naar alle waarschijnlijkheid worden voorkomen en zal een doelmatiger onderzoek kunnen worden uitgevoerd.

6.4 De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 21 lid 7 WIV 2002

Onder omstandigheden is het agenten van de AIVD en de MIVD toegestaan om onder instructie en verantwoordelijkheid van de diensten strafbare feiten (mede) te plegen (artikel 21 lid 3 WIV 2002).¹⁵ In artikel 21 lid 7 WIV 2002 is bepaald dat bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) nadere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot de voorwaarden waaronder en de gevallen waarin een agent strafbare feiten mag (mede)plegen en de wijze waarop de uitoefening van deze bevoegdheid wordt gecontroleerd. De Commissie heeft meermalen het standpunt ingenomen dat het opstellen van een dergelijke AMvB van groot belang is.¹⁶ Onder meer zou in deze AMvB de rol die de vertegenwoordiger van het

⁹ *Stcrt.* 15 juli 2005, nr. 135, p. 8.

¹⁰ Artikel 1.1 van het convenant uit 2005.

¹¹ *Stcrt.* 1 november 2006, nr. 213, p. 11.

¹² Artikel 1.1 van het convenant uit 2006.

¹³ Artikel 1.3 van het convenant uit 2006.

¹⁴ Artikel 1.4 van het convenant uit 2006.

¹⁵ Zie voor meer informatie hierover onder meer het toezichtsrapport inzake een contra-terrorisme operatie van de AIVD (CTIVD nr. 7), te raadplegen via www.ctivd.nl.

¹⁶ Zie bijvoorbeeld het toezichtsrapport inzake een contra-terrorisme operatie van de AIVD (CTIVD nr. 7), p. 6-7.

Openbaar Ministerie bij de AIVD en de MIVD (de Landelijk Officier van Justitie voor terrorismebestrijding; LOvJ) speelt kunnen worden geformaliseerd. De Commissie acht het van belang dat deze functionaris nauw betrokken wordt bij (het geven van) de instructie tot het plegen van strafbare feiten door een agent van de AIVD.

In zijn reactie op het toezichtsrapport inzake een contra-terrorisme operatie van de AIVD van 29 maart 2006 stelde de Minister van BZK dat er overeenkomstig de aanbeveling van de Commissie gewerkt wordt aan het opstellen van een AMvB ex artikel 21 lid 7 WIV 2002.¹⁷ De Minister gaf daarbij te kennen dat het verlenen van toestemming tot het plegen van strafbare feiten een bevoegdheid is van de AIVD en dat het al dan niet betrekken van het OM daarbij ter discretie van de AIVD dient te staan. De WIV 2002 geeft de LOvJ ook geen bevoegdheid of verantwoordelijkheid ter zake, aldus de Minister.

De Commissie constateert dat er ernstige vertraging is ontstaan in het opstellen van de AMvB, waardoor de positie van de LOvJ – die in de praktijk doorgaans wordt benaderd door de teams van de AIVD wanneer zij het voornemen hebben een agent een strafbaar feit te laten plegen – nog steeds niet is geformaliseerd. Het opstellen van de AMvB is echter ook van belang voor enkele andere onderwerpen, bijvoorbeeld ten aanzien van de voorwaarden waaronder strafbare feiten mogen worden gepleegd. Momenteel zijn daar weinig regels voor gecreëerd, terwijl het een onderwerp is waarbij belangrijke rechtsvragen kunnen spelen.

De Commissie is dan ook nog steeds van mening dat het opstellen van de AMvB ex artikel 21 lid 7 WIV 2002 urgent is.

6.5 *De inzet van bijzondere bevoegdheden tegen verschoningsgerechtigden*

In het toezichtsrapport inzake het uitlekken van staatsgeheimen (het Telegraaf-onderzoek) ging de Commissie in op de inzet van bijzondere bevoegdheden tegen verschoningsgerechtigden.¹⁸ De Commissie beval aan om nadere interne richtlijnen voor de AIVD vast te stellen waarin de terughoudendheid bij de inzet van bijzondere bevoegdheden tegen verschoningsgerechtigden tot uiting wordt gebracht. Ook de politieke verantwoordelijkheid van de betrokken bewindsman zou daarin volgens de Commissie zwaarder accent moeten krijgen door de termijn voor de inzet van bijzondere bevoegdheden in deze gevallen te verkorten van drie maanden tot bijvoorbeeld één maand, waarna eventueel telkens verlenging met één maand mogelijk is. Dit zou een zorgvuldige besluitvorming op het hoogste niveau ten goede komen.

In zijn reactie op dit toezichtsrapport gaf de Minister van BZK aan de aanbeveling over te nemen en deze zo spoedig mogelijk uit te voeren.¹⁹

De AIVD heeft vervolgens zijn Handboek aangepast. Daarin is opgenomen dat de toestemming tot de inzet van een bijzondere bevoegdheid tegen een verschoningsgerechtigde geldt voor één maand indien de verschoningsgerechtigde wordt aangemerkt als een zogenoemd ‘non-target’.²⁰ In het geval de verschoningsgerechtigde als target wordt aangemerkt, dient volgens het Handboek AIVD per geval de duur van de toestemming te worden vastgesteld.

¹⁷ *Kamerstukken II* 2005/06, 29 924, nr. 10.

¹⁸ Journalisten rekent de Commissie hier – als zogenoemde ‘beperkt verschoningsgerechtigden’ – ook toe.

¹⁹ *Kamerstukken II* 2006/07, 29 876, nr. 19.

²⁰ Targets zijn personen of organisaties die door de doelen die zij nastreven, dan wel door hun activiteiten aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor (het voortbestaan van) de democratische rechtsorde, dan wel voor de veiligheid of voor andere gewichtige belangen van de staat (artikel 6 lid 2 sub a en artikel 13 lid 1 sub a WIV 2002). Non-targets zijn de personen of organisaties die niet onder deze begripsomschrijving vallen. Zie over dit onderscheid verder het toezichtsrapport inzake het onderzoek van de AIVD naar het uitlekken van staatsgeheimen (CTIVD nr. 10 § 5).

In haar toezichtsrapport heeft de Commissie ten aanzien van dit onderdeel geen onderscheid gemaakt tussen targets en non-targets. De terughoudendheid bij de inzet van bijzondere bevoegdheden tegen verschoningsgerechtigden moet terug te vinden zijn, los van de vraag of het gaat om een target, dan wel een non-target. Op dit moment valt dit echter niet zonder meer af te leiden uit de bewoordingen van het Handboek. De Commissie beveelt dan ook aan in het Handboek ook bij de inzet van bijzondere bevoegdheden tegen een verschoningsgerechtigde als target de genoemde terughoudendheid tot uiting te brengen door - overeenkomstig de aanbeveling van de Commissie - de termijn voor de inzet van bijzondere bevoegdheden ook in dit geval te verkorten.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Commissie d.d. 9 april 2008.

Bijlage: schema van aanbevelingen

Radicaliseringsprocessen binnen de islamitische gemeenschap

CTIVD nr. 2	Radicaliseringsprocessen binnen de islamitische gemeenschap
Datum vaststelling	29 april 2004
Aanbeveling 1	De Commissie beveelt aan dat de juridische afdeling van de dienst structureel wordt betrokken bij de vaststelling van teamopdrachten om eventuele juridische complicaties tijdig te signaleren en te ondervangen.
Reactie Minister op aanbeveling	Geen.
Actie AIVD	Het is sinds de aanbeveling vaste praktijk dat de juridische afdeling van de AIVD, KJA, adviseert over de teamopdrachten.

CTIVD nr. 2	Radicaliseringsprocessen binnen de islamitische gemeenschap
Datum vaststelling	29 april 2004
Aanbeveling 2	De Commissie acht het wenselijk dat de Minister zijn handtekening op het toestemmingsbesluit voor de inzet van een bijzondere bevoegdheid voorziet van de datum.
Reactie Minister op aanbeveling	Mondelinge toezegging.
Actie AIVD	Deze aanbeveling is inmiddels staande praktijk. Het sjabloon voor de door de Minister te ondertekenen verzoeken tot toestemming is hierop aangepast.

Ontwikkelingen binnen de Molukse gemeenschap in Nederland

CTIVD nr. 4	Ontwikkelingen binnen de Molukse gemeenschap in Nederland
Datum vaststelling	26 januari 2005
Aanbeveling 3	De Commissie is van oordeel dat in geval van twijfel over de status van een menselijke bron (agent of informant) de procedure voor de inzet van artikel 21 WIV 2002 dient te worden gevolgd.
Reactie Minister op aanbeveling	Dit voorstel zal worden overgenomen. Ik laat bovendien onderzoeken of voor het gebruik van de genoemde bijzondere bevoegdheden nadere richtlijnen kunnen worden vastgesteld. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 22 maart 2005)
Actie AIVD	Deze aanbeveling is verwerkt in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers. Voorshands is afgezien van een nadere richtlijn.

CTIVD nr. 4	Ontwikkelingen binnen de Molukse gemeenschap in Nederland
Datum vaststelling	26 januari 2005
Aanbeveling 4	Als de AIVD niet voornemens is om binnen afzienbare tijd contact met de bron op te nemen, dan dient de bevoegdheid te worden beëindigd en de relatie te worden afgesloten. Is er echter een specifieke reden om de relatie voort te zetten, doch niet het voornemen om binnen afzienbare termijn het contact met de bron te herstellen, dan dient de dienst dit nadrukkelijk te motiveren.
Reactie Minister op aanbeveling	Het advies van de Commissie wordt overgenomen. Slechts in bijzondere, nadrukkelijk te motiveren, gevallen kan hiervan worden afgeweken. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 22 maart 2005)
Actie AIVD	Deze aanbeveling is verwerkt in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers.

CTIVD nr. 4	Ontwikkelingen binnen de Molukse gemeenschap in Nederland
Datum vaststelling	26 januari 2005
Aanbeveling 5	Verdedigbaar is om analoog aan het strafrecht niet-stelselmatige observatie door de AIVD als (geringe) inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van burgers te billijken. Dit zou betekenen dat alleen voor stelselmatige vormen van observatie toestemming dient te worden gevraagd.
Reactie Minister op aanbeveling	De Minister merkt op dat bij twijfel of er sprake is van observatie (al dan niet stelselmatig) volgens de Commissie het zekere voor het onzekere moet worden genomen en de procedure voor observatie gevolgd moet worden. De Minister laat onderzoeken of voor het gebruik van de bijzondere bevoegdheid nadere richtlijnen kunnen worden vastgesteld. Wat betreft het observeren zal daarbij conform de suggestie van de Commissie worden bezien of aansluiting bij de door de politie en justitie gehanteerde werkwijze mogelijk is. De Minister is voornemens de richtlijn voor te leggen aan de Commissie. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 22 maart 2005)

Actie AIVD	Enkele notities over deze materie zijn momenteel binnen de AIVD in behandeling. In het Handboek AIVD zal dit onderwerp worden verwerkt.
------------	---

AIVD-onderzoek naar proliferatie van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen

CTIVD nr. 5B	AIVD-onderzoek naar proliferatie van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen
Datum vaststelling	10 augustus 2005
Aanbeveling 6	De Commissie beveelt aan de mogelijkheden te onderzoeken voor een andere verdeling in landen in het Aanwijzingsbesluit, waarbij meer wordt aangesloten bij de verschillende taken van de beide diensten.
Reactie Minister op aanbeveling	<p>* Aan de eerste aanbeveling van de Commissie, die betrekking heeft op de samenwerking en afstemming van taken tussen AIVD en MIVD, is inmiddels vergaand tegemoet gekomen. Met de ondertekening van het convenant inzake de samenwerking tussen AIVD en MIVD d.d. 8 juli 2005, dat bij gezamenlijke brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, en de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Defensie aan uw Kamer is toegezonden (Kamerstukken II 2004/05, 30 070, nr. 6), is er – mede in het licht van de in artikel 58, eerste lid, van de WIV 2002, neergelegde inspanningsverplichting voor beide diensten – sprake van een verdergaande samenwerking tussen beide diensten. In het convenant is voorzien in een opzet voor de gezamenlijke uitvoering van operationeel onderzoek op het terrein van proliferatie (artikel 1.1 van het convenant). Naar mijn stellige overtuiging worden hiermee de geconstateerde problemen adequaat ondervangen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 26 oktober 2005)</p> <p>* In juli 2005 is het convenant tussen AIVD en MIVD getekend, maar dat wil niet zeggen dat er voor die tijd geen intensieve samenwerking plaatsvond. Wel was er behoefte aan een meer integraal en gestructureerd overzicht van afspraken op het terrein van samenwerking en informatieuitwisseling. De werking van het convenant moet geleidelijk aan doordringen tot het niveau van de werkvloer. Daarom valt niet uit te sluiten dat er soms iets niet helemaal goed gaat. Beide bewindslieden zullen de vinger aan de pols houden. In de volgende ronde zal daarover wat explicieter aan de Kamer worden gerapporteerd. Het convenant voorziet in structurele communicatie naar de medewerkers en spitst zich concreet toe op de uitwisseling van gegevens, de samenwerking in het kader van het operationeel onderzoek, de wederzijdse technische ondersteuning bij de uitvoering van bijzondere bevoegdheden, de internationale samenwerking, de uitvoering van veiligheidsonderzoeken, de personele uitwisseling en gezamenlijke opleiding. Specifiek met betrekking tot de uitvoering van de inlichtingentaak buitenland zijn afspraken gemaakt over de trekkersrol van AIVD respectievelijk MIVD en over onderlinge afstemming. (opmerking van de Minister in het verslag van het Algemeen Overleg met de vaste commissies van BZK en Defensie d.d. 16 maart 2006)</p>
Actie AIVD	Zie reactie Minister.
Opmerking CTIVD	Zie over deze aanbeveling paragraaf 6.2 van het toezichtsrapport betreffende de aanbevelingen (rapport nr. 18A).

CTIVD nr. 5B	AIVD-onderzoek naar proliferatie van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen
--------------	--

Datum vaststelling	10 augustus 2005
Aanbeveling 7	De Commissie beveelt aan dat de coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zo nauw mogelijk bij de afstemming van taken en werkzaamheden van de beide diensten op het gebied van het onderzoek naar de proliferatie van massavernietigingswapens wordt betrokken.
Reactie Minister op aanbeveling	<p>* Aan de eerste aanbeveling van de Commissie, die betrekking heeft op de samenwerking en afstemming van taken tussen AIVD en MIVD, is inmiddels vergaand tegemoet gekomen. Met de ondertekening van het convenant inzake de samenwerking tussen AIVD en MIVD d.d. 8 juli 2005, dat bij gezamenlijke brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, en de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Defensie aan uw Kamer is toegezonden (Kamerstukken II 2004/05, 30 070, nr. 6), is er – mede in het licht van de in artikel 58, eerste lid, van de WIV 2002, neergelegde inspanningsverplichting voor beide diensten – sprake van een verdergaande samenwerking tussen beide diensten. In het convenant is voorzien in een opzet voor de gezamenlijke uitvoering van operationeel onderzoek op het terrein van proliferatie (artikel 1.1 van het convenant). Naar mijn stellige overtuiging worden hiermee de geconstateerde problemen adequaat ondervangen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 26 oktober 2005)</p> <p>* In juli 2005 is het convenant tussen AIVD en MIVD getekend, maar dat wil niet zeggen dat er voor die tijd geen intensieve samenwerking plaatsvond. Wel was er behoefte aan een meer integraal en gestructureerd overzicht van afspraken op het terrein van samenwerking en informatieuitwisseling. De werking van het convenant moet geleidelijk aan doordringen tot het niveau van de werkvloer. Daarom valt niet uit te sluiten dat er soms iets niet helemaal goed gaat. Beide bewindslieden zullen de vinger aan de pols houden. In de volgende ronde zal daarover wat explicieter aan de Kamer worden gerapporteerd. Het convenant voorziet in structurele communicatie naar de medewerkers en spitst zich concreet toe op de uitwisseling van gegevens, de samenwerking in het kader van het operationeel onderzoek, de wederzijdse technische ondersteuning bij de uitvoering van bijzondere bevoegdheden, de internationale samenwerking, de uitvoering van veiligheidsonderzoeken, de personele uitwisseling en gezamenlijke opleiding. Specifiek met betrekking tot de uitvoering van de inlichtingentaak buitenland zijn afspraken gemaakt over de trekkersrol van AIVD respectievelijk MIVD en over onderlinge afstemming. (opmerking van de Minister in het verslag van het Algemeen Overleg met de vaste commissies van BZK en Defensie d.d. 16 maart 2006)</p>
Actie AIVD	Zie reactie Minister.
Opmerking CTIVD	Op de rol van de coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten zal worden ingegaan in het nog te verschijnen toezichtsrapport over de uitvoering van de buitenlandstaak van de AIVD.

CTIVD nr. 5B	AIVD-onderzoek naar proliferatie van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen
Datum vaststelling	10 augustus 2005
Aanbeveling 8	De praktische voor- en nadelen van één operatieteam, bestaande uit de MIVD en AIVD, verdienen nadere studie.
Reactie Minister op aanbeveling	* Aan de eerste aanbeveling van de Commissie, die betrekking heeft op de samenwerking en afstemming van taken tussen AIVD en MIVD, is inmiddels vergaand tegemoet gekomen. Met de ondertekening van het convenant inzake

	<p>de samenwerking tussen AIVD en MIVD d.d. 8 juli 2005, dat bij gezamenlijke brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, en de Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Defensie aan uw Kamer is toegezonden (Kamerstukken II 2004/05, 30 070, nr. 6), is er – mede in het licht van de in artikel 58, eerste lid, van de WIV 2002, neergelegde inspanningsverplichting voor beide diensten – sprake van een verdergaande samenwerking tussen beide diensten. In het convenant is voorzien in een opzet voor de gezamenlijke uitvoering van operationeel onderzoek op het terrein van proliferatie (artikel 1.1 van het convenant). Naar mijn stellige overtuiging worden hiermee de geconstateerde problemen adequaat ondervangen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 26 oktober 2005)</p> <p>* In juli 2005 is het convenant tussen AIVD en MIVD getekend, maar dat wil niet zeggen dat er voor die tijd geen intensieve samenwerking plaatsvond. Wel was er behoefte aan een meer integraal en gestructureerd overzicht van afspraken op het terrein van samenwerking en informatieuitwisseling. De werking van het convenant moet geleidelijk aan doordringen tot het niveau van de werkvloer. Daarom valt niet uit te sluiten dat er soms iets niet helemaal goed gaat. Beide bewindslieden zullen de vinger aan de pols houden. In de volgende ronde zal daarover wat explicieter aan de Kamer worden gerapporteerd. Het convenant voorziet in structurele communicatie naar de medewerkers en spitst zich concreet toe op de uitwisseling van gegevens, de samenwerking in het kader van het operationeel onderzoek, de wederzijdse technische ondersteuning bij de uitvoering van bijzondere bevoegdheden, de internationale samenwerking, de uitvoering van veiligheidsonderzoeken, de personele uitwisseling en gezamenlijke opleiding. Specifiek met betrekking tot de uitvoering van de inlichtingentaak buitenland zijn afspraken gemaakt over de trekkersrol van AIVD respectievelijk MIVD en over onderlinge afstemming. (opmerking van de Minister in het verslag van het Algemeen Overleg met de vaste commissies van BZK en Defensie d.d. 16 maart 2006)</p>
Actie AIVD	De samenwerking op dit terrein is steeds intensiever geworden. Momenteel wordt een gezamenlijk team van de AIVD en de MIVD op dit onderzoeksterrein gecreëerd.
Opmerking CTIVD	Zie over dit onderwerp paragraaf 6.3 van het toezichtsrappport betreffende de aanbevelingen (rapport nr. 18A).

CTIVD nr. 5B	AIVD-onderzoek naar proliferatie van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen
Datum vaststelling	10 augustus 2005
Aanbeveling 9	De Commissie beveelt aan dat er een duidelijke scheiding komt van de taken en verantwoordelijkheden tussen de afdeling SO en de primaire directies en dat het Handboek van de AIVD op dit punt wordt aangepast.
Reactie Minister op aanbeveling	* De Commissie geeft aan dat er binnen de AIVD onduidelijkheid bestond over de vraag wie (inhoudelijk) verantwoordelijk was voor enkele gezamenlijke operaties met een buitenlandse collega-dienst. Deze constatering van de commissie is echter onjuist. De constatering lijkt te stelen op de uitlating van een individuele medewerker, waarmee de Commissie een gesprek heeft gevoerd, die – zo moet worden vastgesteld – zich evenwel onvoldoende bewust was van het feit dat in het mandaatbesluit bij de AIVD voor gevallen waarbij er geen teamopdracht aan de samenwerking met buitenlandse collega-diensten ten grondslag ligt de verantwoordelijkheid voor dergelijke operaties aan de directie Bijzondere Inlichtingenmiddelen (waartoe de afdeling SO behoort) is gemandateerd. Ik zie dan ook geen aanleiding om, zoals de Commissie

	aangeeft, tot een duidelijke scheiding te komen van de taken en verantwoordelijkheden tussen de afdeling SO en de primaire directies (waartoe de operationele teams behoren). Wel lijkt het me wenselijk dat de in het Mandaatbesluit opgenomen regeling nog eens nadrukkelijk intern onder de aandacht wordt gebracht. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 26 oktober 2005)
Actie AIVD	Het mandaatbesluit is opgenomen in de voor iedere medewerker van de AIVD beschikbare wettenbundel, is geplaatst op de juridische intranetsite binnen de AIVD, is nadrukkelijk onder de aandacht gebracht van de teamhoofden en is een vast onderdeel van het interne AIVD-programma voor leidinggevenden.
Opmerking CTIVD	Zie over deze aanbeveling paragraaf 6.1 van het toezichtsrapport betreffende de aanbevelingen (rapport nr. 18A).

CTIVD nr. 5B	AIVD-onderzoek naar proliferatie van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen
Datum vaststelling	10 augustus 2005
Aanbeveling 10	<p>De Commissie is van oordeel dat uit art. 59 lid 4 WIV 2002 volgt dat ten aanzien van het verlenen van ondersteuning ten behoeve van een buitenlandse collegadienst een zekere mate van toezicht vereist is. Naar de mening van de Commissie is een verdergaande vorm van toezicht door de AIVD op dergelijke samenwerkingsverbanden geboden wanneer het gaat om inzet van buitenlandse agenten op Nederlands grondgebied, dan wel (directe) betrokkenheid van bronnen (agenten en/of informanten) van de AIVD.</p> <p>De Commissie is van mening dat het team onder wiens teamopdracht een gezamenlijke operatie met een buitenlandse collega-dienst valt - in het kader van een goede taakuitvoering - het beste in staat zal zijn een inhoudelijke beoordeling, vereist voor het houden van toezicht op een dergelijke operatie, te maken.</p> <p>De Commissie is van oordeel dat, wanneer een gezamenlijke operatie met een buitenlandse collega-dienst niet of niet langer onder een teamopdracht valt, de dienstleiding een besluit dient te nemen over de vraag of deze operatie zal worden gestart c.q. voortgezet. Naar het oordeel van de Commissie dient er een modus gevonden te worden waarbij de dienst ook in dit geval in staat is op een adequate wijze toezicht te houden op de operatie.</p>
Reactie Minister op aanbeveling	<p>* De Commissie adviseert tot een verdergaand toezicht op de samenwerking met buitenlandse collegadiensten in de aldaar door haar beschreven gevallen. Naar mijn mening is deze opvatting van de commissie te ongenueanceerd. Ik ben het overigens met de commissie eens dat ten aanzien van het verlenen van ondersteuning ten behoeve een buitenlandse collegadienst een zekere mate van toezicht vereist is; bij de parlementaire behandeling van de WIV 2002 is daarop ook uitvoerig ingegaan. De Commissie zelf verwijst daarbij naar een passage in de nota naar aanleiding van het nader verslag (Kamerstukken II, 25 877, nr. 14, p. 63-64). Er is in de parlementaire behandeling van de WIV 2002 echter omtrent de samenwerking met buitenlandse collega-diensten van de zijde van de regering meer opgemerkt, dat voor de beoordeling van de vraag welke mate van toezicht in een concreet geval is aangewezen, relevant is. Kort gezegd komt het hierbij neer op het volgende. Voordat een samenwerkingsrelatie wordt aangegaan met een buitenlandse collega-dienst wordt de betrouwbaarheid van de organisatie beoordeeld aan de hand van een aantal criteria. Onderzocht wordt hoe het is gesteld met de democratische inbedding van de desbetreffende dienst, de professionaliteit, betrouwbaarheid, en het karakter van de dienst. Aan de hand van deze en soortgelijke criteria wordt een besluit genomen of een</p>

	<p>samenwerking kan worden aangegaan. Ten aanzien van diensten waarvan de samenwerking in de praktijk heeft uitgewezen dat deze betrouwbaar zijn, zal veelal ook de intensiteit van de samenwerking kunnen toenemen. Met betrekking tot diensten met bewezen betrouwbaarheid geldt het vertrouwensbeginsel. Dat is een in de internationale inlichtingengemeenschap algemeen aanvaarde notie; evenals de notie van «quid pro quo». Dat heeft dus ook repercussies voor de aard en de mate van toezicht. Een volledig inhoudelijke beoordeling van de operaties, waarvoor de commissie pleit, is dan ook niet altijd aan de orde; evenals de AIVD hechten de buitenlandse collega-diensten eraan om de bronnen en modus operandi die men hanteert geheim te houden. Ik ben dan ook van mening dat als het gaat om samenwerking met een buitenlandse collega-dienst waarvan de betrouwbaarheid is vastgesteld, het vereiste toezicht daarop ook minder vergaand kan zijn. De wet laat daarvoor – terecht – ruimte. Ik zal de commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van uw Kamer nader informeren omtrent de aard en inhoud van de samenwerking die in casu aan de orde was. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 26 oktober 2005)</p> <p>* Minister: N.a.v. het rapport van de Commissie heeft er een nader gesprek plaatsgevonden tussen de leiding van de AIVD en de Commissie, waarin is vastgesteld dat er sprake is van eensluidende opvattingen over de uitoefening van het toezicht. Activiteiten van buitenlandse diensten zijn alleen mogelijk onder verantwoordelijkheid van de AIVD. Als de AIVD er achter komt dat activiteiten van buitenlandse agenten hebben plaatsgevonden buiten medeweten van de dienst, dan heeft dat onmiddellijk repercussies; het wordt niet geaccepteerd. (opmerking van de Minister in het verslag van het Algemeen Overleg met de vaste commissies van BZK en Defensie d.d. 16 maart 2006)</p> <p>* Als een buitenlandse dienst iets in Nederland wil ondernemen, kan dat alleen met instemming van de AIVD en dat gebeurt dan ook onder verantwoordelijkheid van deze dienst. Er is geen absolute garantie dat er nooit iets gebeurt, maar als de Nederlandse autoriteiten erachter komen, leidt dat tot repercussies. Dat is ook wel eens gebeurd. Het begrip «bevreemde dienst» kan overigens fluctueren; het is geen vast gegeven. (opmerking van de Minister in het verslag van het Algemeen Overleg met de vaste commissies van BZK en Defensie d.d. 16 maart 2006)</p>
Actie AIVD	Deze aanbeveling is voor nadere standpuntbepaling binnen de AIVD uitgezet. Het heeft geleid tot een beleidslijn betreffende het in de gaten houden van de zogenoemde quid pro quo-balans. Dit is verwerkt in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers alsmede in de interne nota 'Undercover'.
Opmerking CTIVD	De reactie op het toezichtsrapport van de Minister aan de Tweede Kamer heeft de Commissie aanleiding gegeven om in een brief aan de Tweede Kamer d.d. 12 december 2005 hierover enkele opmerkingen te maken. Naar het oordeel van de Commissie ging de Minister uit van een onjuiste lezing van het rapport. Zie tevens paragraaf 6.1 van het toezichtsrapport betreffende de aanbevelingen (rapport nr. 18A).

CTIVD nr. 5B	AIVD-onderzoek naar proliferatie van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen
Datum vaststelling	10 augustus 2005
Aanbeveling 11	De Commissie beveelt aan dat de AIVD bij spoedacties zorgdraagt voor een tijdige vastlegging van de aanvraag en de toestemming voor de inzet van een bijzondere bevoegdheid.

Reactie Minister op aanbeveling	De Commissie doet de aanbeveling om bij spoedacties zorg te dragen voor een tijdige vastlegging van de aanvraag en de toestemming voor de inzet van een bijzondere bevoegdheid. Het is inderdaad een enkele keer voorgekomen dat de schriftelijke vastlegging een relatief lange periode op zich heeft laten wachten. De AIVD zal er op toezien dat de mondeling gegeven toestemming onverwijld schriftelijk zal worden vastgelegd. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 26 oktober 2005)
Actie AIVD	De aanbeveling is verwerkt in het Handboek AIVD.

CTIVD nr. 5B	AIVD-onderzoek naar proliferatie van massavernietigingswapens en overbrengingsmiddelen
Datum vaststelling	10 augustus 2005
Aanbeveling 12	De Commissie is van oordeel dat de WIV 2002 onvoldoende ruimte biedt voor de toepassing die de AIVD in een enkel geval heeft gegeven aan de termijn ex art. 22 lid 5 WIV 2002. Bij een (mogelijke) wetwijziging dient naar het oordeel van de Commissie een juiste balans te worden gevonden tussen het geven van meer armslag aan de AIVD en het bieden van voldoende rechtsbescherming aan betrokkene(n).
Reactie Minister op aanbeveling	De Commissie spreekt uit, dat zij van oordeel is dat de WIV 2002 onvoldoende ruimte biedt voor de toepassing die de AIVD in een enkel geval heeft gegeven aan de termijn ex artikel 22 lid 5 van de WIV 2002. Het betreft hier de bevoegdheid tot doorzoeking van een woning, waarvoor op grond van artikel 22, vierde lid, jo. vijfde lid, afzonderlijk toestemming van de betrokken minister is vereist; die toestemming wordt - ingevolge het vijfde lid - verleend voor een periode van ten hoogste drie dagen. Zoals de Commissie terecht aangeeft is dit systeem in sommige gevallen te rigide. In de in voorbereiding zijnde wetwijziging, waaraan de Commissie refereert, wordt inderdaad een oplossing voor de hier geconstateerde problematiek geboden. Het desbetreffende wetsvoorstel verwacht ik begin 2006 bij de Tweede Kamer in te kunnen dienen. Alsdan lijkt mij het moment aanwezig om nader op de precieze inhoud daarvan in te gaan. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 26 oktober 2005)
Actie AIVD	In de wijziging van de WIV 2002 ingevolge de zogenoemde post-Madrid maatregelen vormen de toestemming ex artikel 22 WIV 2002 en de last tot binnentreden twee afzonderlijke besluiten.

Radicaal dierenrechtenactivisme en links-extremisme

CTIVD nr. 6	Radicaal dierenrechtenactivisme en links-extremisme
Datum vaststelling	8 februari 2006
Aanbeveling 13	De Commissie beveelt aan dat de AIVD zo duidelijk mogelijk beschrijft welke informatie een tap in de voorgaande periode(s) heeft opgeleverd en waarom verlenging van de inzet van art. 25 WIV 2002 noodzakelijk is voor een goede taakuitvoering.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling zal onverkort door de AIVD worden overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 23 maart 2006)
Actie AIVD	Het desbetreffende aanvraagformulier is aangepast en hierop toegesneden.

CTIVD nr. 6	Radicaal dierenrechtenactivisme en links-extremisme
Datum vaststelling	8 februari 2006
Aanbeveling 14	De Commissie acht het noodzakelijk om in richtlijnen beter vast te leggen hoe moet worden omgegaan met het tappen van telecommunicatie met verschoningsgerechtigden, zodat het geacht kan worden dienstbreed bekend te zijn.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling zal onverkort door de AIVD worden overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 23 maart 2006)
Actie AIVD	De aanbeveling is verwerkt in het Handboek AIVD.

CTIVD nr. 6	Radicaal dierenrechtenactivisme en links-extremisme
Datum vaststelling	8 februari 2006
Aanbeveling 15	De Commissie wijst op de verantwoordelijkheid van de dienst om in voorkomende gevallen - binnen haar vermogens - te voorkomen dat agenten veroordeeld worden als gevolg van de werkzaamheden die zij verrichten ten behoeve van de AIVD. Dit brengt met zich mee dat in de gevallen waarin dat aangewezen is een instructie, waarin de voorwaarden waaronder de agent strafbare feiten mag plegen worden beschreven, zal moeten worden gegeven aan de agent.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling zal onverkort door de AIVD worden overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 23 maart 2006)
Actie AIVD	Deze aanbeveling is verwerkt in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers.

CTIVD nr. 6	Radicaal dierenrechtenactivisme en links-extremisme
-------------	---

Datum vaststelling	8 februari 2006
Aanbeveling 16	De Commissie is van oordeel dat de AIVD - met het oog op het vereiste van proportionaliteit - duidelijk dient te motiveren waarom een uitgebreid onderzoek naar een benaderingskandidaat noodzakelijk is.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling zal onverkort door de AIVD worden overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 23 maart 2006)
Actie AIVD	Deze aanbeveling is verwerkt in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers.

CTIVD nr. 6	Radicaal dierenrechtenactivisme en links-extremisme
Datum vaststelling	8 februari 2006
Aanbeveling 17	De Commissie beveelt aan dat de AIVD de capaciteit op het gebied van het documentair informatiebeheer scherp in het oog houdt om aan haar verplichtingen op het gebied van de verwerking van gegevens te kunnen voldoen.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling zal onverkort door de AIVD worden overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 23 maart 2006)
Actie AIVD	In dit kader zijn gerichte acties ondernomen, waaronder onder meer het presenteren van de AIVD op vakbeurzen en het adverteren in vakbladen. Om de functie van documentair informatiebewerker voor zowel mensen binnen als buiten de AIVD aantrekkelijker te maken is de functie dichter tegen het operationele proces gepositioneerd en zijn de mogelijkheden om zich binnen de functie te ontwikkelen vergroot. Verder zal de werving primair gericht zijn op de relatief ondervertegenwoordigde personeelcategorieën, waaronder de documentair informatiebewerkers.

De uitvoering van een contra-terrorisme operatie van de AIVD

CTIVD nr. 7	De uitvoering van een contra-terrorisme operatie van de AIVD
Datum vaststelling	15 februari 2006
Aanbeveling 18	Wanneer de termijn van de toestemming voor de inzet van een agent wordt verruimd, acht de Commissie het aangewezen dat de mandaatregels van de AIVD worden aangepast. Naar het oordeel van de Commissie zou de Directeur de bevoegde functionaris dienen te zijn bij het verlenen van toestemming voor de verlenging van de inzet van agenten.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 29 maart 2006)
Actie AIVD	Deze aanbeveling zal ter hand worden genomen na de inwerkingtreding van de wijziging van de WIV 2002 ingevolge de zogenoemde post-Madrid maatregelen.

CTIVD nr. 7	De uitvoering van een contra-terrorisme operatie van de AIVD
Datum vaststelling	15 februari 2006
Aanbeveling 19	De Commissie beveelt aan dat de AIVD – wanneer dat mogelijk is – vaker een instructie in de vorm van een van tevoren vastgelegd kader, dat in een vroeg stadium met de agent kan worden besproken, zal opstellen. De Commissie beveelt verder aan dat de AIVD hiervoor een model-instructie opstelt die kan dienen als basis voor een dergelijke instructie. In de instructie dienen zo duidelijk mogelijk de feiten te worden opgesomd die de agent onder instructie van de AIVD mag plegen. Dit dient er onder meer toe om duidelijk te maken dat bepaalde strafbare feiten voor risico zijn voor de agent zelf.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 29 maart 2006)
Actie AIVD	Deze aanbeveling is verwerkt in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers alsmede in de interne nota 'Undercover'.

CTIVD nr. 7	De uitvoering van een contra-terrorisme operatie van de AIVD
Datum vaststelling	15 februari 2006
Aanbeveling 20	De Commissie acht nauwe betrokkenheid van de LOvJ bij (het geven van) de instructie met betrekking tot het (mede)plegen van strafbare feiten door de agent vereist en van groot belang. De Commissie beveelt aan de rol van de LOvJ te formaliseren door middel van de in art. 21 lid 7 WIV 2002 voorziene algemene maatregel van bestuur. Naar het oordeel van de Commissie dient in deze AMvB de verplichting voor de AIVD te worden opgenomen om bij het voornemen van de dienst aan een agent toestemming te verlenen voor het plegen van een strafbaar feit overleg te voeren met de LOvJ. De Commissie dringt er reeds enige tijd op aan de genoemde AMvB op te stellen.

Reactie Minister op aanbeveling	Overeenkomstig de aanbeveling van de Commissie wordt er gewerkt aan het opstellen van een AMvB ex art. 21 lid 7 WIV 2002, inzake het plegen van strafbare feiten door agenten van de AIVD. Naar het oordeel van de Commissie dient in deze AMvB voor de AIVD de verplichting te worden opgenomen om bij het voornemen van de dienst aan een agent toestemming te verlenen voor het plegen van een strafbaar feit overleg te voeren met de LOvJ. Een dergelijke verplichting sluit aan bij de huidige praktijk waarbij er over het plegen van strafbare feiten door agenten van de AIVD doorgaans overleg met de LOvJ plaatsvindt. Dit neemt echter niet weg dat het verlenen van toestemming tot het plegen van strafbare feiten een bevoegdheid is van de AIVD en dat het al dan niet betrekken van het OM daarbij ter discretie van de AIVD dient te staan. De WIV 2002 geeft de LOvJ ook geen bevoegdheid of verantwoordelijkheid ter zake. Bovendien kunnen AIVD-agenten onder meer als gevolg van de vergroting van het bereik van het materieel strafrecht op het terrein van terrorisme dusdanig vaak strafbare feiten plegen dat daarover niet altijd overleg kan en behoeft plaats te vinden met het OM. Met betrekking tot de AMvB vindt thans overleg plaats tussen de daarbij betrokken partijen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 29 maart 2006)
Actie AIVD	Het Ministerie van BZK heeft dit besproken met het Ministerie van Justitie.
Opmerking CTIVD	Zie over deze materie paragraaf 6.4 van het toezichtsrapport betreffende de aanbevelingen (rapport nr. 18A).

CTIVD nr. 7	De uitvoering van een contra-terrorisme operatie van de AIVD
Datum vaststelling	15 februari 2006
Aanbeveling 21	De Commissie vindt het oordeel van de AIVD over het niet uitbrengen van ambtsberichten betreffende de geconstateerde strafbare feiten met het oog op alle omstandigheden van het geval in overeenstemming met de door de dienst te behartigen belangen. De Commissie beveelt aan dat de AIVD bij het in aanraking komen met strafbare feiten in voorkomende gevallen in een nauw contact treedt met de LOvJ.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 29 maart 2006)
Actie AIVD	Deze aanbeveling staat in nauw verband met aanbeveling 20. Vanwege het feit dat de AMvB ex artikel 21 lid 7 WIV 2002 nog niet is opgesteld is ook deze aanbeveling nog niet verwerkt.
Opmerking CTIVD	Zie over deze materie paragraaf 6.4 van het toezichtsrapport betreffende de aanbevelingen (rapport nr. 18A).

CTIVD nr. 7	De uitvoering van een contra-terrorisme operatie van de AIVD
Datum vaststelling	15 februari 2006
Aanbeveling 22	De Commissie beveelt aan dat de reikwijdte van het Tallon-criterium (art. 21 lid 4 WIV 2002) op een adequate wijze beschreven wordt in de interne instructies van de AIVD. Bij twijfel over de uitleg van het criterium dient naar het oordeel van de Commissie in overleg te worden getreden met de juridische afdeling van de AIVD dan wel met de LOvJ.

Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 29 maart 2006)
Actie AIVD	Deze aanbeveling dient nog te worden verwerkt in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers. Zie hierover paragraaf 4 van het toezichtsrappport betreffende de aanbevelingen (rapport nr. 18A).

CTIVD nr. 7	De uitvoering van een contra-terrorisme operatie van de AIVD
Datum vaststelling	15 februari 2006
Aanbeveling 23	De Commissie beveelt aan dat de AIVD voor complexe operaties vaker een stuurgroep zal oprichten.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 29 maart 2006)
Actie AIVD	Per complexe operatie zal worden bezien of het wenselijk is een stuurgroep op te richten.

CTIVD nr. 7	De uitvoering van een contra-terrorisme operatie van de AIVD
Datum vaststelling	15 februari 2006
Aanbeveling 24	De Commissie is van oordeel dat in het kader van het interne overleg (bijv. binnen de directie of met de LOvJ) beslissingen betreffende de operatie zo nauwkeurig mogelijk dienen te worden vastgelegd, zodat het mogelijk is daar achteraf controle op te houden.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 29 maart 2006)
Actie AIVD	Deze aanbeveling is verwerkt in de Gedragscode voor acquisitiemedewerkers.

Inzet door de AIVD van informanten en agenten, meer in het bijzonder in het buitenland

CTIVD nr. 8B	Inzet door de AIVD van informanten en agenten, meer in het bijzonder in het buitenland
Datum vaststelling	3 mei 2006
Aanbeveling 25	De Commissie acht het nuttig dat de AIVD en de MIVD de interne gedragscodes van beide diensten omtrent de benadering en inzet van informanten en agenten ter vergelijking naast elkaar leggen om te bezien of uit die vergelijking over en weer lering kan worden getrokken.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt onverkort overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 12 juni 2006)
Actie AIVD	Sinds 2005 vindt regulier overleg plaats tussen de juridische afdelingen van de AIVD en de MIVD. Vele onderwerpen die in beider gedragscodes worden behandeld komen in die overleggen aan de orde en er wordt in voorkomende gevallen lering getrokken uit de benadering en inzet van informanten en agenten, zoals dit door de beide diensten wordt uitgevoerd.

CTIVD nr. 8B	Inzet door de AIVD van informanten en agenten, meer in het bijzonder in het buitenland
Datum vaststelling	3 mei 2006
Aanbeveling 26	De Commissie constateert dat de toestemming voor de inzet van agenten en de (driemaandelijke) verlengingen van die inzet bij buitenlandse operaties niet altijd tijdig zijn verleend. De Commissie wijst op het belang van een strikte inachtneming van termijnen die aan de uitoefening van bijzondere bevoegdheden zijn gesteld en dringt, voor zover nog nodig, erop aan dat deze termijnen zorgvuldig worden nageleefd.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt onverkort overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 12 juni 2006)
Actie AIVD	De aanbeveling is onder de aandacht gebracht van de jurist van de Directie Inlichtingen Buitenland (D4) en de relevante teamhoofden.

De door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005

CTIVD nr. 9A	De door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005
Datum vaststelling	31 mei 2006
Aanbeveling 27	De tekst van artikel 38 WIV 2002 biedt de AIVD naar het oordeel van de Commissie geen ruimte om in voorkomende gevallen af te zien van de wettelijke verplichting tot het doen van aangifte in de zin van artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering. De Commissie adviseert de Minister dit punt nader te bestuderen.
Reactie Minister op aanbeveling	De Minister merkt op dat de conclusie van de Commissie dat art. 38 WIV 2002 de AIVD geen ruimte biedt om in voorkomende gevallen af te zien van de wettelijke verplichting tot het doen van aangifte in de zin van art. 162 WvSV betekent dat er zich in bepaalde gevallen een conflict van rechtsplechten kan voordien. Dit is bijvoorbeeld aan de orde wanneer de AIVD kennis draagt van een ambtsmisdrijf en aangifte daarvan de bron van dit bericht in gevaar kan brengen. De AIVD is in een dergelijk geval o.g.v. art. 38 WIV 2002 jo art. 162 WvSV gehouden tot het doen van aangifte terwijl de dienst tegelijkertijd op grond van art. 15 WIV 2002 verplicht is om zijn bronnen geheim te houden. Dit betekent dat moet worden bezien welke rechtsplecht en het daarmee te dienen belang het zwaarst weegt. Is dit de plicht tot het verlenen van medewerking aan de waarheidsvinding in het strafproces of de plicht tot bronbescherming in het belang van de nationale veiligheid? Vergelijk in dit verband ook de afweging die de ministers van BZK en van Justitie moeten maken indien zij o.g.v. art. 86 lid 2 WIV 2002 gezamenlijk een ambtenaar van zijn geheimhoudingsverplichting ontheffen teneinde hem in staat te kunnen stellen krachtens een wettelijke bepaling als getuige of deskundige op te treden. De uitkomst van de afweging van de rechtsplechten zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld. In zijn algemeenheid kan hier echter wel worden opgemerkt dat het belang van de nationale veiligheid zeer zwaar weegt en dat zowel het systeem van de WIV 2002 als dat van het wetsontwerp Beschermd Getuige [bedoeld wordt Afgeschermde Getuigen, de Commissie] er van uitgaat dat dit belang onder omstandigheden ook zwaarder kan wegen dan het belang van strafvordering. In de praktijk voorzie ik dan ook geen moeilijkheden. Ik beraad mij niettemin op de wenselijkheid bij de eerst komende herziening van de WIV 2002 artikel 38 van die wet zodanig te wijzigen dat buiten twijfel wordt gesteld dat het al dan niet doen van aangifte door de AIVD in alle gevallen een discretionaire bevoegdheid betreft. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 5 juli 2006)
Actie AIVD	In de wijziging van de WIV 2002 ingevolge de zogenoemde post-Madrid maatregelen wordt dit gerepareerd.

CTIVD nr. 9A	De door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005
Datum vaststelling	31 mei 2006
Aanbeveling 28	Het is de overtuiging van de Commissie dat het de overzichtelijkheid bij de gegevensverwerking ten goede komt indien een oplegnotitie bij het achterliggende dossier van een ambtsbericht wordt gevoegd met daarin een

	verwijzing naar de documenten die ten grondslag liggen aan het ambtsbericht en de vermelding van eventuele bijzonderheden. Zij adviseert om in het vernieuwde handboek ambtsberichten op te nemen dat bij ieder ambtsbericht een oplegnotitie dient te worden gevoegd.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt onverkort overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 5 juli 2006)
Actie AIVD	De aanbeveling is verwerkt in het Handboek AIVD.

CTIVD nr. 9A	De door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005
Datum vaststelling	31 mei 2006
Aanbeveling 29	De Commissie dringt er op aan om consequent een aanduiding omtrent de mate van betrouwbaarheid van de informatie in het ambtsbericht te vermelden.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt onverkort overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 5 juli 2006)
Actie AIVD	De aanbeveling is verwerkt in het Handboek AIVD.

CTIVD nr. 9A	De door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005
Datum vaststelling	31 mei 2006
Aanbeveling 30	De Commissie beveelt aan om alle personen die inzage krijgen in het achterliggende dossier een geheimhoudingsverklaring te laten ondertekenen.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt onverkort overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 5 juli 2006)
Actie AIVD	De aanbeveling is verwerkt in het Handboek AIVD.

CTIVD nr. 9A	De door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005
Datum vaststelling	31 mei 2006
Aanbeveling 31	De Commissie beveelt aan om de interne regelgeving met betrekking tot de verslaglegging van ontmoetingen met agenten na te leven in die zin dat er van deze ontmoetingen een integraal gespreksverslag wordt opgemaakt en daarnaast, voorzover van belang, een informatierapport met voor de taakuitvoering van de dienst relevante informatie.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt onverkort overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 5 juli 2006)
Actie AIVD	De interne regelgeving is een vast onderdeel van het periodieke programma voor de operationeel leidinggevenden (de teamhoofden). Ook in andere cursussen wordt aan dit aspect aandacht besteed.

CTIVD nr. 9A	De door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005
Datum vaststelling	31 mei 2006
Aanbeveling 32	De Commissie acht het aanbevelenswaardig dat de AIVD een sluitende afspraak maakt over de wijze waarop met de IND over ambtsberichten wordt gecommuniceerd. Zij geeft daarbij in overweging om een regeling te treffen waarbij, gelijk aan de LOvJ bij het Openbaar Ministerie, een vaste functionaris bij de IND wordt aangewezen voor het contact betreffende ambtsberichten.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt onverkort overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 5 juli 2006)
Actie AIVD	Er bestaat reeds een constructie waarbij vaste functionarissen bij de IND zijn aangewezen die deel uitmaken van het totstandkomingsproces van een AIVD-ambtsbericht. Deze constructie zal worden vastgelegd in nadere werkafspraken.

CTIVD nr. 9A	De door de AIVD uitgebrachte ambtsberichten in de periode van januari 2004 tot oktober 2005
Datum vaststelling	31 mei 2006
Aanbeveling 33	De Commissie beveelt aan om van de verleende inzagen (in het achterliggende dossier bij een ambtsbericht) een overzicht bij te houden, zodat de AIVD zicht houdt op de kring van personen bij wie de gegevens uit het achterliggende dossier bekend zijn.
Reactie Minister op aanbeveling	De aanbeveling wordt onverkort overgenomen. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 5 juli 2006)
Actie AIVD	De aanbeveling is verwerkt in het Handboek AIVD.

Het uitlekken van staatsgeheimen (Telegraaf)

CTIVD nr. 10	Het uitlekken van staatsgeheimen (Telegraaf)
Datum vaststelling	15 november 2006
Aanbeveling 34	De Commissie beveelt aan om verschillende gegevens te vernietigen die ten onrechte zijn verwerkt (verzameld/uitgewerkt).
Reactie Minister op aanbeveling	Ik ben gaarne bereid de aanbevelingen van de Commissie over te nemen en ik zal deze zo spoedig mogelijk uitvoeren. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 6 december 2006)
Actie AIVD	De desbetreffende gegevens zijn vernietigd.

CTIVD nr. 10	Het uitlekken van staatsgeheimen (Telegraaf)
Datum vaststelling	15 november 2006
Aanbeveling 35	De Commissie adviseert in interne richtlijnen voor de AIVD op te nemen dat een mondeling gegeven toestemming zo spoedig mogelijk schriftelijk wordt bevestigd en dat in de schriftelijke toestemmingsbeschikking wordt vermeld wanneer de mondelinge toestemming is gegeven.
Reactie Minister op aanbeveling	Ik ben gaarne bereid de aanbevelingen van de Commissie over te nemen en ik zal deze zo spoedig mogelijk uitvoeren. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 6 december 2006)
Actie AIVD	De aanbeveling is verwerkt in het Handboek AIVD.

CTIVD nr. 10	Het uitlekken van staatsgeheimen (Telegraaf)
Datum vaststelling	15 november 2006
Aanbeveling 36	<p>De Commissie beveelt aan om nadere interne richtlijnen voor de AIVD vast te stellen waarin de terughoudendheid bij de inzet van bijzondere bevoegdheden tegen in wet en/of rechtspraak erkende (al dan niet beperkt) verschoningsgerechtigden tot uiting wordt gebracht.</p> <p>Ook de politieke verantwoordelijkheid van de betrokken bewindsman zou daarin zwaarder accent moeten krijgen door de termijn voor de inzet van bijzondere bevoegdheden in deze gevallen te verkorten van drie maanden tot bijvoorbeeld één maand, waarna eventueel telkens verlenging met één maand mogelijk is. Dit komt een zorgvuldige besluitvorming op het hoogste niveau ten goede.</p> <p>De Commissie acht het noodzakelijk eisen te formuleren betreffende het beperkt uitwerken en vastleggen van afgetapte telefoongesprekken ten aanzien van journalisten dan wel wettelijk erkende verschoningsgerechtigden.</p> <p>Tevens moet naar het oordeel van de Commissie worden voorzien in regels omtrent het inzetten van bijzondere bevoegdheden tegen journalisten dan wel wettelijk erkende verschoningsgerechtigden als non-targets.</p>

Reactie Minister op aanbeveling	Ik ben gaarne bereid de aanbevelingen van de Commissie over te nemen en ik zal deze zo spoedig mogelijk uitvoeren. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 6 december 2006)
Actie AIVD	De aanbeveling is deels verwerkt in het Handboek AIVD.
Opmerking CTIVD	Zie over deze aanbeveling paragraaf 6.5 van het toezichtsrapport betreffende de aanbevelingen (rapport nr. 18A).

CTIVD nr. 10	Het uitlekken van staatsgeheimen (Telegraaf)
Datum vaststelling	15 november 2006
Aanbeveling 37	De Commissie heeft vastgesteld dat de bestaande vernietigingslijst voor gegevens van de AIVD buiten toepassing wordt gelaten. De Commissie verzoekt de Minister bij voorrang een nieuwe vernietigingslijst vast te (doen) stellen en er hierbij rekening mee te houden dat de Commissie (evenals de Nationale Ombudsman) haar taken in volle omvang kan blijven uitoefenen.
Reactie Minister op aanbeveling	Ik ben gaarne bereid de aanbevelingen van de Commissie over te nemen en ik zal deze zo spoedig mogelijk uitvoeren. (brief van de Minister aan de Tweede Kamer d.d. 6 december 2006)
Actie AIVD	Er wordt al geruime tijd aan een nieuwe vernietigingslijst (ook wel basisselectiedocument genoemd) gewerkt. De nieuwe vernietigingslijst zal voorafgaand aan de vaststelling ervan aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Het is alsdan aan de Tweede Kamer om te beoordelen of deze met de Minister van BZK dient te worden besproken.